

ДОСВІД КАФЕДРИ ІНФОРМАТИКИ ТА ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ З ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ТЕСТУВАННЯ ТА ТРЕНІНГУ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

**Вусатюк А.І., кандидат технічних наук, доцент
Дець Г.Д., кандидат технічних наук, доцент**

Викладено досвід з впровадження кафедрою інформатики та обчислювальної техніки програмного комплексу автоматизованого комп'ютерного тестування SunRay Test Office Pro в Інституті післядипломної освіти НУХТ, а також розробки та застосування власного тестувально-тренінгового комплексу. Становить інтерес для викладачів та організаторів навчального процесу вищих навчальних закладів.

Розробка, впровадження та застосування автоматизованого комп'ютерного тестування традиційно розглядаються в Інституті післядипломної освіти НУХТ як один із властивих та важливих напрямків навчально-методичної роботи. Для цього вбачають такі підстави:

– підвищена нерівномірність вхідних знань та навичок і менша нормованість та стабільність у часі реального навчального контингенту (в порівнянні з абітурієнтами вузів, які, поступаючи на навчання, нормативно мають атестат про уніфіковану середню освіту, традиційно характеризуються вузьким віковим діапазоном, а на певні напрямки професійної підготовки – також кількісним переважанням за статтю, – контингент післядипломної освіти істотно відрізняється збільшеною дисперсією вищезгаданих показників);

– зросла потреба в оперативному реагуванні післядипломної освіти, перепідготовки та підвищення кваліфікації на сезонні (протягом року) запити потенційної аудиторії, швидкі зміни в громадському уявленні про пріоритетні напрямки підвищення кваліфікації, інтенсивне зростання ролі інформаційних технологій в організації та управлінні;

– результати автоматизованого комп'ютерного тестування у післядипломній освіті сприймаються всіма учасниками та оточуючими навчального процесу з підвищеною увагою, починаючи від керівників організацій-замовників навчальних курсів до самих слухачів-об'єктів навчання та їхніх колег і потенційних працедавців.

На кафедрі інформатики та обчислювальної техніки гостро відчувається специфіка різних видів тестування у післядипломній освіті:

- вхідне тестування доводиться проводити в умовах, коли більшість тестованих не має досвіду тестування взагалі, а значна частина тестованих також не має систематичних навичок оперування комп'ютерним середовищем і взаємодії з конкретним тестувальним програмним забезпеченням;

- всі види атестування (вхідне, поточне, тренінгове, підсумкове) у групах дорослої вікової категорії супроводжуються збільшеним емоційним напруженням, що відбивається на навчальному процесі групи в цілому;

- результати підсумкового тестування для тестованої особи об'єктивно мають конкретний та близький у часі практичний наслідок, що виражається в можливій зміні соціального стану, рівні винагороди на робочому місці, спроможності виконання складніших завдань з меншим напруженням, об'єктивному збільшенні самооцінки та зміні ставлення колег і рідних, формуванню бажання до зміни характеру роботи чи робочого місця;

- всі етапи та види тестування сприймаються тестованими у післядипломній освіті серйозніше, аніж студентами.

Традиційно на кафедрі інформатики та обчислювальної техніки в області тестування провадилася така робота:

- пошук методичних матеріалів з питань розробки та застосування тестів у навчальному процесі післядипломної освіти;

- пошук готових тестових програм та методик;

- адаптація набутого досвіду з розробки та застосування тестів до власного навчального процесу;

- поширення власного досвіду застосування комп'ютерних тестів на інші підрозділи й кафедри Інституту післядипломної освіти;

- створення власних тестувальних та тестувально-тренінгових комп'ютерних програм для потреб навчального процесу кафедри ІОТ;

- створення власних тестувальних та тестувально-тренінгових комп'ютерних програм для потреб інших підрозділів та кафедр Інституту післядипломної освіти, їх подальше впровадження й методологічний супровід.

Слід відзначити, що нині в області комп'ютеризованого тестування гостро відчувається потреба в запровадженні уніфікованих методик та комп'ютерних програм, адаптованих до різних рівнів застосування та навчальних курсів, освітніх категорій слухачів, типів і рівнів тестового використання, особливостей та перспектив післядипломної освіти в Україні взагалі та в харчовій промисловості зокрема.

Досвід запровадження комп'ютеризованого тестування, набутий у світі протягом попередніх десятиліть, показує, що поряд із значним прогресом має місце неповне вирішення сформульованої вище проблеми, і вона ще тривалий час буде актуальною в наших конкретних умовах.

Істотним кроком до розв'язання цієї проблеми для Інституту післядипломної освіти стало одержання від Національного університету харчових технологій програмного комплексу підготовки, моніторингу та проведення комп'ютерного тестування SunRav Test Office Pro.

Впровадження згаданого програмного комплексу тестування в ІПДО мало особливості, які можна вважати загальними для навчальних закладів, а відтак набутий досвід становить певний загальний інтерес:

- провідною кафедрою з впровадження програмного комплексу тестування визначено кафедру інформатики та обчислювальної техніки;

- кафедрою ІОТ отримано від НУХТ програмний комплекс SunRav Test Office Pro, проведено заняття для викладачів інших кафедр ІПДО і на комп'ютеризованих робочих місцях здійснено встановлення програмного комплексу тестування;

- підрозділи та кафедри Інституту післядипломної освіти мають неоднаковий досвід впровадження новітнього програмного забезпечення, відтак для початкового етапу впровадження програмного комплексу тестування структуру тестів було уніфіковано;

- всіма кафедрами інституту розроблено власні професійні тести для системи післядипломної освіти та централізовано в інституті проведено їхнє мовне та стилістичне редагування;

– на комп'ютеризованих робочих місцях усіх кафедр здійснено наповнення програмного комплексу тестування SunRav Test Office Pro власними тестовими розробками;

– зміст усіх тестів Інституту післядипломної освіти внесено до уніфікованої структури збереження і продубльовано на оптичних носіях-дисках;

– у визначеному комп'ютерному класі кафедри інформатики та обчислювальної техніки встановлено копії змісту усіх тестів інституту.

Водночас у процесі апробації та використання програмного комплексу тестування SunRav Test Office Pro виявлено такі його обмеження:

– комплекс є комерційним програмним продуктом і не може вільно поширюватися користувачами з власною представницькою та рекламно-демонстраційною метою для залучення потенційної аудиторії слухачів;

– комплекс не підлягає поширенню та передачі поза межі НУХТ, а тому не може бути використаний для тестувально-тренінгових потреб на підприємствах, а також під час виїзних занять викладачів ІПДО;

– екранне представлення програмного комплексу тестування SunRav Test Office Pro містить дані про його виробника, але не відображає даних про авторство розробників тестового наповнення, таким чином у процесі тестування взагалі залишаються анонімними й не популяризуються ІПДО та НУХТ, а також їхні викладачі й методичні розробки;

– екранне представлення українською мовою у програмному комплексі тестування SunRav Test Office Pro містить помилки;

– розвинений інтерфейс програмного комплексу тестування SunRav Test Office Pro у багатьох випадках застосування є надлишковим і надто складним для опанування й оперативного застосування в системі післядипломної освіти.

З метою подолання вищезгаданих обмежень на кафедрі інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ розроблено власний тестувально-тренінговий комплекс, придатний як для оперативного тестування, тренінгу, так і самопідготовки слухачів на робочих місцях поза межами інституту.

Кафедра інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ пропонує для ознайомлення всім зацікавленим зразки власних розробок:

– тестове змістовне наповнення програмного комплексу тестування SunRay Test Office Pro;

– тестувально-тренінговий комплекс для самопідготовки тощо.

Запрошуємо до співпраці авторів і замовників паперових та електронних навчальних тестових матеріалів.

Література:

Дець Г.Д. Післядипломна освіта, що базується на інформаційних технологіях, має попит і перспективу в галузі// Харчова і переробна промисловість.-2002.-№ 9.-С. 31.

Дець Г.Д. І науковці, і викладачі потребують оновлених знань// Харчова і переробна промисловість.-2002.-№ 9.-С. 25-26.